

**Слюсарева Людмила Валеріївна,
к.е.н., доцент кафедри економіки
підприємства ННІ ЕОМС,
Університет ДФС України**

ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Світовий досвід та вітчизняна практика ведення бізнесу свідчить про те, що найважливішою ознакою розвинутої ринкової економіки є існування, взаємодія та оптимальне співвідношення діяльності підприємств всіх розмірів та типів, а саме: великих, середніх, малих (в т.ч. підприємств сімейного бізнесу).

Розвиток підприємництва, як специфічної сфери ринкових відносин, відіграє важливу роль у забезпеченні економічної безпеки держави, оскільки формування достатньої кількості підприємств всіх розмірів дозволяє, частково, знизити соціальну напругу в суспільстві, забезпечуючи робочими місцями вивільнених працівників. Тому, на сучасному етапі існування соціально-економічних відносин в Україні, важливим є дослідження тих чинників, що стимулюють або стримують розвиток бізнесу в державі.

Огляд загальносвітових тенденцій дає підстави для висновку, що кризові явища у світовій економіці змушують аналітиків та реформаторів вирішувати питання активізації підприємницької ініціативи. Світовий банк щорічно публікує рейтинг Doing Business, де проаналізовано 2000 реформ у системі регулювання, які дозволяють оцінити легкість започаткування та ведення бізнесу в 189 економіках світу. Перше місце за умовами легкості ведення бізнесу у 2017 році посіла Нова Зеландія. Поряд з Україною в рейтингу Бутан (75-те місце) і Киргизстан, який займає 77-му позицію. Найвище місце в рейтингу серед пострадянських країн займає Грузія – 9 позиція.

Запропонована Світовим банком методика, дозволяє оцінити економіку кожної окремо взятої країни з огляду на десять критеріїв, найбільш значимими серед яких вважають легкість відкриття нового бізнесу, отримання кредитів і захист прав інвесторів. Водночас, дана методика оцінки не враховує такі фактори, як: корупційний тиск, протекціонізм чи те, як впливає на легкість ведення бізнесу загальний стан економіки. На нашу думку, ці фактори можуть значно суттєвіше відобразитися на життєдіяльності підприємців, ніж високоякісне інформування та простота оформлення документів.

Отже, в процесі дослідження та аналізу економічної безпеки підприємства доцільно використовувати методики оцінювання сприятливості бізнес-середовища на основі результатів рейтингування «Ведення бізнесу» (Doing Business). Розглянемо, як змінювалась позиція України в рейтингу та визначимо основні чинники та фактори, що вплинули на її формування.

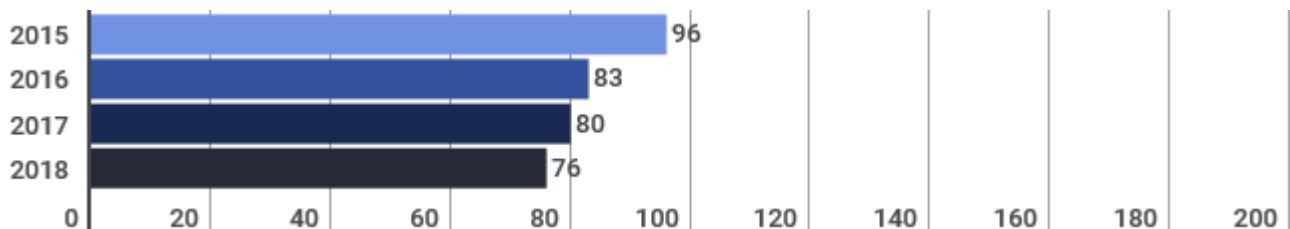

Рис.1. Позиція України в рейтингу Doing Business у 2014-2017 роках [1]

Наведені на рис.1 дані свідчать, що за 2014-2017 роки Україна піднялась в рейтингу Doing Business на 20 позицій і за результатами роботи в 2017 році займає 76 позицію, що на 4 рейтингові позиції краще значення показника попереднього року.

Водночас, загальна позиція країни в рейтингу формується на основі показників та індикаторів ведення бізнесу, які відображені на рис.2.

Зазначимо, що на покращення загальної позиції України в рейтингу, найбільше вплинули позитивні зрушення, які відбувалися, в основному, у двох сферах, а саме: в оподаткуванні – +65 позицій за 4 роки та підключенні до електронних та комп'ютерних мереж – +57 позицій. Крім того, поліпшилась ситуація в сфері міжнародної торгівлі та з отриманням дозволів на будівництво. За даними показниками Україна піднялась в рейтингу на 35 позицій за 4 роки (рис.2).

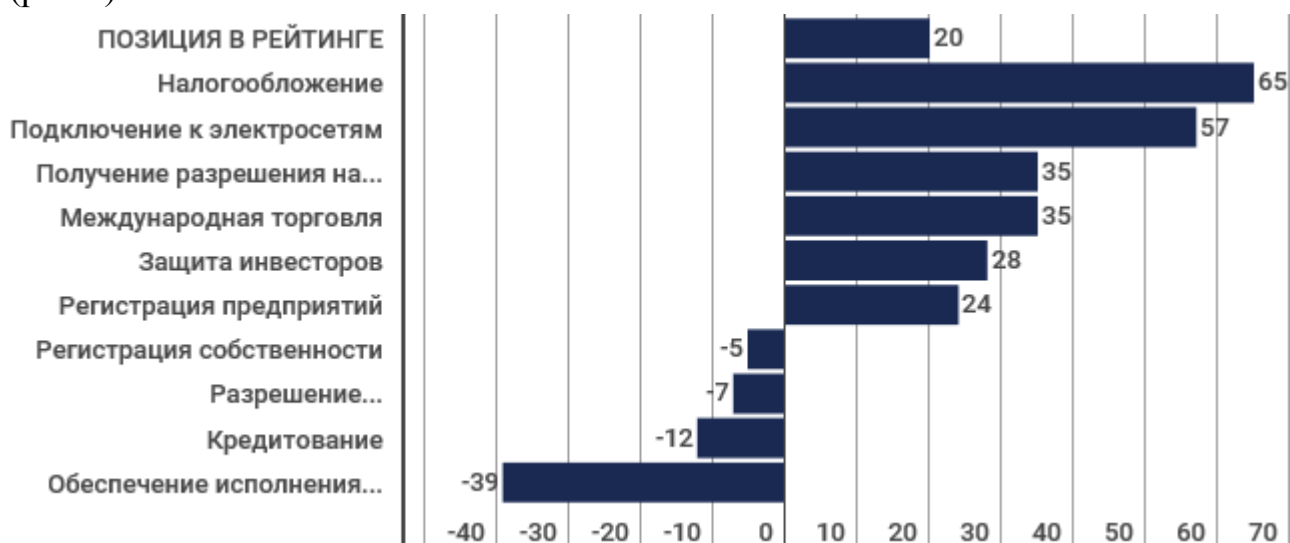

Рис.2. Динаміка зміни показників, що формують позицію України в рейтингу Doing Business, (2014-2017 рр.) [1]

Водночас, дані, відображені на рис.2, дозволяють визначити і ключову проблему підприємств України – це захист компаній, що постраждали від діяльності своїх контрагентів. Серед найбільш тривожних індикаторів, що впливають на зазначений показник є: виконання контрактів; захист прав інвесторів; неефективне законодавство про банкрутство. Це ті показники, за якими країна більше всього втратила позицій при формуванні рейтингу у 2014-2017 роках.

Таким чином, станом на початок 2018 р. в Україні можна виділити наступні, найбільш проблемні («небезпечні») зони, які значною мірою знижують рівень економічної безпеки, а саме: процедури банкрутства, виконання контрактів, захист прав інвесторів. Відповідно, в процесі побудови та організації функціонування систем управління економічною безпекою менеджмент підприємств на вказані процеси має звертати найбільше уваги.

Список використаних джерел

1. Doing business-2018. Україна в рейтингу світового банку легкості ведення бізнесу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://russian.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB2018-Full-Report.pdf>.
2. Ділові очікування підприємств України. IV квартал 2016 року. НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=37944604>.
3. Концепція державної економічної програми розвитку малого і середнього підприємництва на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : lis.gov.ua/.../article/.../Proekt_Koncepcii_do_2020_roku.doc. 4

*Гурочкіна Вікторія Вікторівна,
к.е.н, доцент кафедри економіки
підприємства ННІ ЕОМС,
Університет ДФС України*

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ СУЧАСНИХ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

Останні світові тренди характеризуються швидким розвитком ІТ-технологій, розробленням та широким використанням мобільних додатків та програм, у короткі терміни висунувши на перший план необхідність діджиталізації торгівлі товарами, процесів діловодства (від формування баз даних до подачі фінансової звітності), управління персоналом, організацією виробництва та банківських операцій.